Τα οκτώ χρόνια, ένας μήνας και 17 ημέρες της συνεχούς πρωθυπουργίας του Κώστα Σημίτη (από 18 Ιανουαρίου 1996 ως 7 Μαρτίου 2004) αποτελούν αξεπέραστο ρεκόρ για τα ελληνικά δεδομένα. Για να καταρριφθεί σχετικά σύντομα, θα πρέπει ο επόμενος πρωθυπουργός να εξαντλήσει την νέα και να κερδίσει και εξαντλήσει την επόμενη και μέρος της μεθεπόμενης τετραετίας.

Ο Κώστας Σημίτης κατέρριψε το ρεκόρ του προκατόχου του, Ανδρέα Παπανδρέου, που είχε συμπληρώσει συνεχή παραμονή στην πρωθυπουργία επτά χρόνια και οκτώ μήνες ακριβώς. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής συμπλήρωσε ως πρωθυπουργός επτά χρόνια, οκτώ μήνες και 12 ημέρες (από τις 5.10.1955 έως τις 17.6.1963, που παραιτήθηκε), αλλά τις πρώτες 136 ημέρες θήτευσε ως διορισμένος, ενώ το 1961 παραχώρησε για ένα μήνα την πρωθυπουργία στον Κ. Δόβα ως υπηρεσιακό πρωθυπουργό. Ως εκλεγμένος (από τις 19 Φεβρουαρίου 1956), παρέμεινε πρωθυπουργός επτά χρόνια και τέσσερις μήνες.

Πίσω τους, με αρκετή διαφορά, έρχονται ο Χαρίλαος Τρικούπης και ο Ελευθέριος Βενιζέλος με περίπου έξι χρόνια ο καθένας.

Στην απέναντι όχθη, ο πρόεδρος του Αρείου Πάγου, Αριστείδης Μωραϊτίνης, είναι ο άνθρωπος που έγινε πρωθυπουργός για το πιο σύντομο διάστημα στην ελληνική ιστορία: Μόλις δυο μέρες, από τις 9 έως τις 10 Φεβρουαρίου 1863. Διαδέχτηκε τον Δημήτριο Βούλγαρη και παραχώρησε την πρωθυπουργία στον Κ. Ζ. Βάλβη, τη φοβερή εκείνη χρονιά. Και οι τρεις είχαν επιλεγεί από την εθνοσυνέλευση, που ενέκρινε τον Γεώργιο Γλίξμπουργκ ως βασιλιά των Ελλήνων.

Δυο μέρες πρωθυπουργός έμεινε και ο Δημήτριος Βούλγαρης (5 και 6 Νοεμβρίου 1865) αλλά ήταν κόλπο: Παραιτήθηκε για να ξαναορκιστεί πρωθυπουργός πριν από το τέλος της χρονιάς.

Στα 160 χρόνια εκλογικών αναμετρήσεων (1844 – 2004), η χώρα γνώρισε συνολικά 81 πρωθυπουργούς. Από αυτούς, με πρώτον τον Ιωάννη Κωλέττη και πιο πρόσφατο τον Κώστα Καραμανλή, 29 άνδρες είχαν την τιμή να εκλεγούν από τον ελληνικό λαό. Πολλοί από αυτούς είχαν τη χαρά να πανηγυρίσουν περισσότερες από μια εκλογικές νίκες. Μοναχά επτά, όμως, μπόρεσαν να πείσουν τον ελληνικό λαό να τους ψηφίσει από τρεις και πάνω φορές.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος κατέχει το μεγαλύτερο και αξεπέραστο ρεκόρ: Κέρδισε την ψήφο του λαού σε έξι εκλογικές αναμετρήσεις, από το 1910 ως το 1933.

Ακολουθεί ο Κωνσταντίνος Καραμανλής με πέντε εκλογικές νίκες για την κατάκτηση της πρωθυπουργίας, την οποία εγκατέλειψε για να συνεχίσει ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, θέση στην οποία το ελληνικό κοινοβούλιο τον εξέλεξε δυο φορές.

Δυο άνδρες ισοψηφούν στην τρίτη θέση με τέσσερις νίκες σε εκλογικές αναμετρήσεις: Είναι ο Δημήτριος Βούλγαρης και ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου, ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος και ο Χαρίλαος Τρικούπης κέρδισαν από τρεις φορές την εμπιστοσύνη του ελληνικού λαού, νικώντας σε ισάριθμες εκλογικές αναμετρήσεις.

Ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος είναι ο πολιτικός που ορκίστηκε πρωθυπουργός τις περισσότερες φορές, συνολικά δέκα, από τις οποίες οι δυο την ίδια χρονιά. Όμως, μόνον οι τρεις ήταν με την ψήφο του λαού.

Ακολουθεί ο Δημήτριος Βούλγαρης με οκτώ θητείες, από τις οποίες οι μισές με την ψήφο του λαού.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Χαρίλαος Τρικούπης ορκίστηκαν πρωθυπουργοί από επτά φορές ο καθένας (και οι δυο, μια φορά χωρίς την ψήφο του λαού).

Πάντως, ο Ελευθέριος Βενιζέλος προπολεμικά και ο Κωνσταντίνος Καραμανλής μεταπολεμικά είναι οι δυο πρωταθλητές της πολιτικής ζωής του τόπου. Και οι δύο ξεπέρασαν τα 14 χρόνια συνολικής άσκησης της πρωθυπουργίας, με τον Ελευθέριο Βενιζέλο να έχει ξεπεράσει κατά λίγες ημέρες τα 14,5 και τον Κωνσταντίνο Καραμανλή να υπολείπεται μερικά εικοσιτετράωρα.

Πίσω τους έρχεται ο Χαρίλαος Τρικούπης με περίπου 13 χρόνια στην πρωθυπουργική καρέκλα, ενώ τον ακολουθούν, με έντεκα χρόνια, ο Ανδρέας Παπανδρέου και ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος.

Στην έκτη θέση, ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης έμεινε πρωθυπουργός συνολικά εννέα χρόνια.

Οπωσδήποτε, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής κατέχει ένα αξεπέραστο ρεκόρ, που δύσκολα στο μέλλον μπορεί να καταρριφθεί: Από την πρώτη μέρα που ορκίστηκε για πρώτη φορά πρωθυπουργός (5.10.1955) ως την ημέρα που παραιτήθηκε για τελευταία φορά, το 1980 για να αναλάβει την προεδρία της Δημοκρατίας, κύλησαν περίπου 25 χρόνια. Είναι ο Μαθουσάλας της πολιτικής ζωής του τόπου καθώς πρέπει να προσθέσουμε και τα 15 χρόνια, από την πρώτη ορκωμοσία του ως Προέδρου της Δημοκρατίας έως την άνοιξη του 1995, οπότε έληξε η δεύτερη θητεία του. Είναι ο μοναδικός ηγέτης του τόπου, που κυριάρχησε στην πολιτική ζωή επί σαράντα χρόνια.

Δεύτερος Μαθουσάλας της πολιτικής μας ζωής είναι ο Α. Ζαΐμης, που απασχόλησε την πολιτική ζωή του τόπου επί 32 χρόνια αλλά μονάχα μια φορά εκλέχτηκε από τον ελληνικό

λαό πρωθυπουργός: το 1926, που ήταν και η τελευταία του θητεία, αν και πρωθυπουργός ορκίστηκε συνολικά έξι φορές.

Οι επόμενοι απέχουν πολύ:

Πρώτος, που ακολουθεί, είναι ο Δ. Ράλλης, που κάλυψε 24 χρόνια, από τη μέρα που πρωτοορκίστηκε πρωθυπουργός ως την ύστατη της τελευταίας του θητείας.

Έπονται:

Ελευθέριος Βενιζέλος με 23 χρόνια.

Γεώργιος Παπανδρέου και Χαρίλαος Τρικούπης, από 21 χρόνια.

Θεόδωρος Δηλιγιάννης με 20 χρόνια.

Σπουδαίο ρεκόρ κατέχει και ο επαναστάτης Μεσολογγίτης πολιτικός Επαμεινώνδας Δεληγιώργης: Είναι ο πιο νεαρός πρωθυπουργός όλων των εποχών. Ορκίστηκε στις 20 Οκτωβρίου 1865 σε ηλικία 36 χρόνων. Όμως, δέκα μέρες αργότερα, παραιτήθηκε. Ξανάγινε πρωθυπουργός άλλες πέντε φορές, τη μια με την ψήφο του ελληνικού λαού. Στον αντίποδα, ο Κώστας Μητσοτάκης ήταν 72 χρόνων, όταν εκλέχτηκε πρωθυπουργός (ακριβώς τα διπλά του Δεληγιώργη).

Πέρα από τους αριθμούς, ο Επαμεινώνδας Δεληγιώργης είχε την τύχη να συγκαταλέγεται στους Μεσολογγίτες: Από ένα καπρίτσιο της τύχης, η ιερή πόλη γέννησε πολιτικούς άνδρες που συνδέονται με τα πιο σημαντικά πολιτικά γεγονότα του 19ου αιώνα, αυτά που έχουν να κάνουν με την πολιτική πορεία του ελληνικού λαού προς την κατάκτηση της ελευθερίας και την κατοχύρωση της κυριαρχίας του.

Πρώτος ήταν ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος (1791 - 1865). Ξεκινώντας από το Μεσολόγγι, αναδείχτηκε πρόεδρος της πρώτης εθνοσυνέλευσης στην Επίδαυρο (1821), η οποία διακήρυξε την ελληνική ανεξαρτησία. Ο ίδιος εκλέχτηκε «αρχιγραμματέας εκτελεστικού» (πρωθυπουργός) το 1825 και διεξήγε τις διαπραγματεύσεις με την Αγγλία, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια διεθνή παρέμβαση υπέρ της χώρας μας.

Γέννημα θρέμμα του Μεσολογγίου, ο ιστορικός της επανάστασης Σπυρίδων Τρικούπης (1788 - 1873) υπήρξε «γενικός γραμματέας επικρατείας» (πρωθυπουργός) επί Καποδίστρια και είναι αυτός που διεξήγε τις διαπραγματεύσεις για την εκλογή του Όθωνα ως βασιλιά της Ελλάδας.

Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος είναι και ο άνθρωπος που κατηύθυνε τις εργασίες για την ψήφιση του πρώτου Συντάγματος της χώρας μας, αυτού που προέκυψε μετά την επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843. Και είναι ο ίδιος που οδήγησε τη χώρα στις πρώτες της εκλογές, το 1844, για την ανάδειξη κοινοβουλίου.

Από το Μεσολόγγι, όπου πρωτοεκλέχτηκε βουλευτής το 1859, ξεκίνησε ο Επαμεινώνδας Δεληγιώργης (1829 - 1879), που έγινε ο πολιτικός εκφραστής της αντιδυναστικής πολιτικής και πρωτεργάτης όλων των πολιτικών γεγονότων, τα οποία οδήγησαν στην έξωση του Όθωνα.

Γεννημένος στο Ναύπλιο αλλά Μεσολογγίτης και εκεί εκλεγόμενος είναι και ο Χαρίλαος Τρικούπης (1832 - 1896), που το 1875 υποχρέωσε τον βασιλιά Γεώργιο να δεχτεί την «αρχή της δεδηλωμένης», τη μεγαλύτερη κατάκτηση στην πορεία για την εδραίωση της λαϊκής κυριαρχίας.

Στον 20ό αιώνα όμως, είχαμε και αντιβασιλιάδες: Ο ήρωας των Βαλκανικών πολέμων, ναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης, έγινε για λίγο αντιβασιλιάς (1920), μετά τον θάνατο του Αλέξανδρου και πριν από την παλινόρθωση του Κωνσταντίνου. Ξανάγινε αντιβασιλιάς το 1922, μετά τη μικρασιατική καταστροφή, την επανάσταση Πλαστήρα και την οριστική έκπτωση του Κωνσταντίνου. Με την ψήφιση του συντάγματος της πρώτης Ελληνικής Δημοκρατίας (1924), μετονομάστηκε σε προσωρινό πρόεδρο της Δημοκρατίας, εκλέχτηκε κανονικός πρόεδρος, επανεκλέχτηκε κι έμεινε στο αξίωμα αυτό ως την παραίτησή του για λόγους υγείας τον Δεκέμβριο του 1929 (με ένα μικρό διάλειμμα πέντε μηνών το 1926, όταν παραιτήθηκε διαμαρτυρόμενος για τη δικτατορία του Πάγκαλου).

Επόμενος πρόεδρος Δημοκρατίας ήταν ο Αλέξανδρος Ζαΐμης που εκλέχτηκε τον Δεκέμβριο του 1929 και εξέπεσε το 1935 με την παλινόρθωση της δυναστείας.

Δέκα χρόνια αργότερα, αντιβασιλιάς έγινε ο Δαμασκηνός. Είχε εκλεγεί αρχιεπίσκοπος το 1938, η εκλογή του ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Επικρατείας και ξαναπήρε τον αρχιεπισκοπικό θρόνο στα 1941. Αντιβασιλιάς ορκίστηκε την παραμονή της Πρωτοχρονιάς του 1945 και έμεινε στο πόστο αυτό ως την άφιξη του Γεωργίου Β’ το 1946, ενώ ανέλαβε και προσωρινός πρωθυπουργός στο διάστημα 17 Οκτωβρίου ως 1η Νοεμβρίου 1945. Μετά, επέστρεψε στην αρχιεπισκοπή.

Οι επόμενοι «αντιβασιλείς» ήταν της πλάκας: Πρώτος ο στρατηγός Γεώργιος Ζωιτάκης που διορίστηκε από τη χούντα στις 13 Δεκεμβρίου 1967, όταν ο Κωνσταντίνος κρυβόταν «από χωρίου εις χωρίον» μετά την αποτυχία του αντιπραξικοπήματος οπερέτα που επιχείρησε. Και βέβαια, τελευταίος «αντιβασιλιάς» ήταν ο δικτάτορας Γεώργιος Παπαδόπουλος που έστειλε τον Ζωιτάκη σπίτι του κι ανέλαβε ο ίδιος στις 21 Μαρτίου 1972, κρατώντας και την πρωθυπουργική καρέκλα. Η επόμενη πορεία του ήταν σχεδόν προδιαγεγραμμένη: Μετονομάστηκε σε «πρόεδρο της Δημοκρατίας» τον Ιούνιο του 1973, πήγε σπίτι του τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου (ανέλαβε ο Φαίδων Γκιζίκης) και από εκεί, τον Αύγουστο του 1975, στον Κορυδαλλό, όπου έζησε ως τον θάνατό του, το 1999.

Θρίαμβοι και πανωλεθρίες

Δυο αρχηγοί κόμματος γνώρισαν τον εκπληκτικό θρίαμβο να κατακτήσουν πάνω από το 80% των εδρών της Βουλής. Και οι δυο, ήρθε η ώρα να γνωρίσουν και την πίκρα να μην εκλεγούν ούτε οι ίδιοι!

Στις εκλογές της 3ης Μαΐου 1892, ο Χαρίλαος Τρικούπης έβγαλε 180 από τους συνολικά 207 βουλευτές: Ποσοστό 86,95%! Στις αμέσως επόμενες (16 Απριλίου 1895), έπαθε πανωλεθρία: Το κόμμα του ανέδειξε 15 βουλευτές (7,2%), ανάμεσα στους οποίους ο ίδιος δεν ήταν! Την έδρα του κέρδισε ο Μιλτιάδης Γουλιμής. Είναι τότε που, γεμάτος πικρία, είπε «Ανθ' ημών, Γουλιμής!».

Δεκαπέντε χρόνια αργότερα, στις εκλογές του 1910, ο Ελευθέριος Βενιζέλος είδε το κόμμα του (των Φιλελευθέρων) να κατακτά τις 307 από τις 362 έδρες του κοινοβουλίου: Ποσοστό 84,80%! Στα 1920, θριαμβευτής με τη συνθήκη των Σεβρών στην τσέπη, πανίσχυρος και σωτήρας του τόπου, καταποντίστηκε: Το κόμμα του έπεσε στο 29,73% και ο ίδιος έφυγε στο Παρίσι, ακολουθώντας τον ίδιο δρόμο που, 25 χρόνια πριν, είχε πάρει ο Χαρίλαος Τρικούπης!

Και οι δυο πέθαναν αυτοεξόριστοι.

(Εικόνες, 16.9.2007) (τελευταία επεξεργασία, 3.7.2009)